
ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSLEERPRAKTIJK

VOLWASSENENONDERWIJS

---

1 Toelichting bij de ontwikkelingsschalen.....	2
2 De ontwikkelingsschalen.....	3
O1 – Afstemming op het gevalideerd doelenkader	3
O2 – Onderwijs en begeleiding op maat.....	3
O3 – Leef- en leerklimaat	4
O4 – Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	4
O5 – Effectieve feedback	5
O6 – Materiële leef- en leeromgeving	5
O7 – Cursistenevaluatie	6
O8 – Leereffecten.....	6

23-09-29

1 Toelichting bij de ontwikkelingschalen

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteit binnen ontwikkelingschalen, die bestaan uit vier ontwikkelingsniveaus.

BENEDEN DE VERWACHTING

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

BENADERT DE VERWACHTING

Er zijn naast sterke punten ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

VOLGENS DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau 'volgens de verwachting' betekent dat het centrum tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK). Het is het streefdoel voor elk centrum. Bij het ontwikkelingsniveau 'overstijgt de verwachting' is er bovendien sprake van een voorbeeld van goede praktijk. Een voorbeeld van goede praktijk overstijgt het gangbare en heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de cursisten. Een voorbeeld van goede praktijk is veelal sterk ingebed in de werking van het centrum of van een deelteam, is onderbouwd en kan andere centra of deelteams inspireren.

23-09-29

2 De ontwikkelingschalen

O1 – Afstemming op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De aangeboden doelen zijn onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	De aangeboden doelen sporen gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De samenhang tussen de aangeboden doelen en de volledigheid en het evenwicht ervan zijn nog werkpunten.	De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig en nagenoeg volledig aan. Ze zorgen voor samenhang tussen de aangeboden doelen.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig en nagenoeg volledig aan. Ze zorgen voor samenhang tussen de aangeboden doelen. De manier waarop de leraren de afstemming op het gevalideerd doelenkader bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.

O2 – Onderwijs en begeleiding op maat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
Het beperkte beeld dat de leraren zich vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de cursisten, volstaat niet om er de doelen en een begeleiding op maat op af te stemmen. De leraren volgen de effecten van de begeleiding onvoldoende op.	De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de cursisten. Ze laten echter kansen liggen om die beeldvorming te benutten om haalbare en uitdagende doelen te stellen en de begeleiding op maat vorm te geven, met het oog op de realisatie van de onderwijsdoelen. De opvolging van de effecten en de eventuele bijsturing van de begeleiding op maat vormen een werkpunt.	De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de cursisten. Met het oog op de realisatie van de onderwijsdoelen baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding op maat. De leraren volgen de effecten van het onderwijs en de begeleiding op maat op en sturen bij waar nodig.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de cursisten. Met het oog op de realisatie van de onderwijsdoelen baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding op maat. De leraren volgen de effecten van het onderwijs en de begeleiding op maat op en sturen bij waar nodig. De manier waarop de leraren de begeleiding op maat afstemmen op de beeldvorming, is een voorbeeld van goede praktijk.

O3 – Leef- en leerklimaat

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle cursisten zich goed voelen. Ze gaan zelden positief om met de diversiteit van de cursistengroep.	De leraren leveren inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle cursisten zich goed voelen. Ze laten kansen liggen om positief om te gaan met de diversiteit van de cursistengroep.	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle cursisten zich goed voelen. Ze gaan positief om met de diversiteit van de cursistengroep.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle cursisten zich goed voelen. Ze gaan positief om met de diversiteit van de cursistengroep. De manier waarop de leraren het leef- en leerklimaat vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O4 – Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om het leren te ondersteunen. De instructie is onvoldoende geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden nauwelijks aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze benutten de tijd om te leren weinig efficiënt.	De leraren leveren inspanningen om het leren te ondersteunen. Ze laten echter nog kansen liggen om de instructie geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend te maken. De aandacht voor metacognitieve vaardigheden is een werkpunt. De leraren benutten de tijd om te leren beperkt efficiënt.	De leraren ondersteunen het leren. De instructie is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze maximaliseren de tijd om te leren.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren ondersteunen het leren. De instructie is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze maximaliseren de tijd om te leren. De manier waarop de leraren de instructie vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O5 – Effectieve feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren geven zelden feedback die effectief, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de cursisten en die plaatsvindt in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die gedeeltelijk duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om systematisch effectieve feedback te geven ingebed in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de cursisten in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de cursisten. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de cursisten in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de cursisten. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De manier waarop de leraren de feedback vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

O6 – Materiële leef- en leeromgeving

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leraren beschikken over onvoldoende leermiddelen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn weinig actueel, onveilig en onvoldoende aangepast aan de onderwijsbehoeften van de cursisten. De leraren zetten de beschikbare uitrusting weinig efficiënt in. Een gebrek aan fysiek comfort belemmert het leren en onderwijzen.	De leraren beschikken over beperkte leermiddelen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn veelal veilig en zijn beperkt aangepast aan de onderwijsbehoeften van de cursisten. De leraren laten kansen liggen om de beschikbare uitrusting efficiënt in te zetten. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen, maar is beperkt stimulerend.	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle cursisten. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle cursisten. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen. De manier waarop het centrum de materiële leef- en leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

23-09-29

O7 – Cursistenevaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De evaluatie spoort onvoldoende met het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces en is onvoldoende transparant, betrouwbaar, fair en breed.	De evaluatie spoort beperkt met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om de evaluatie in te bedden in het onderwijsleerproces en om te komen tot een transparante, betrouwbare, faire en brede evaluatie.	De evaluatie spoort met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De evaluatie is geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren betrekken de cursisten bij de evaluatie.	De evaluatie spoort met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De evaluatie is geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren betrekken de cursisten bij de evaluatie. De manier waarop de leraren de cursisten evalueren, is een voorbeeld van goede praktijk.

O8 – Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De leerprestaties van de cursisten en de studievoortgang van de cursisten met een trajectperspectief tonen niet aan dat de cursisten de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken.	De leerprestaties van de cursisten en de studievoortgang van de cursisten met een trajectperspectief bieden gedeeltelijke garanties dat de cursisten de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken.	De leerprestaties van de cursisten en de studievoortgang van de cursisten met een trajectperspectief tonen aan dat de cursisten minstens de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken.	De leerprestaties van de cursisten en de studievoortgang van de cursisten met een trajectperspectief tonen aan dat de cursisten minstens de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken. De manier waarop de leraren de leereffecten bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.